

[Chr. Nielsen.]

tører. I Kina har De Forenede Staters fredsvilje hidtil betydet 7 mill. dollars til opmuntring for Chiang Kai-Sheks krigsførelse.

Hvordan noget menneske kan få sig selv til at stemple disse vestmagter som fredelige magter, begriber jeg ikke, og det er for mig ganske utænkeligt, at nogen kan fæste lid til de højtidelige forsikringer om, at samtlige pagtdeltagere vil garantere freden. Det er tillige ganske i modstrid med de traditioner, man påberåber sig at ville forsvare. Det kapitalistiske system og krigen er jo unægtelig uløseligt forbundet med hinanden.

Af artikel 2 fremgår det, at pagtdeltagerne skal styrke dette system, det kapitalistiske, bl. a. ved at hidføre en bedre forståelse af de grundsætninger, som dette system hviler på. Dette rummer unægtelig store perspektiver for de arbejderpartier, som f. eks. socialdemokratiet her i landet, der går ind for pagten med fuld honnør.

Den socialistiske lære, som man dog fortsat har villet påstå at arbejde efter, må man nu definitivt afvikle, og man må forudsætte, at socialdemokraterne i den kommende tid får travlt med bl. a. at udskifte den socialistiske litteratur, som ganske vist i de seneste år ikke har været særlig fremtrædende, men som dog alligevel i ny og næ har fundet anvendelse i studiekredse og på højskoler. Mindre besvær vil partiet naturligvis få med at lægge sin politiske linie efter den ny recept. Her har man jo i årenes løb gjort betydelige fremskridt.

I artiklerne 3, 4 og 5 beskæftiger pagten sig med, hvorledes ro og orden til bevarelse af det kapitalistiske system skal opretholdes. Hver for sig og i fællesskab, siger artikel 3, skal pagtens deltagere udvikle deres evne til at håndhæve pagtens formål. Der bliver næppe megen plads for individuelle afgørelser, da man må formode, at det i artikel 9 omtalte råd nok skal vise sig til enhver tid at sætte de såkaldte fællesskabsbehov og ønsker i forreste række. For Danmarks vedkommende kan man roligt fastslå, at vor frihed til selv at bestemme over oprustning og militære styrker går fløjten.

Artiklerne 4 og 5 indeholder netop så megen tilpas uklarhed, at de udgør den største belastning for det danske folk. Der er her tale om sådanne formuleringer, at krigen kan slippes løs på grundlag af fejlvurderinger, uden at det enkelte land kan slippe udenom at blive krigsdeltager. Det hedder nemlig i artikel 5, at et angreb på en enkelt pagtdeltager skal betragtes som et angreb på alle, og hver pagtdeltager skal bistå den angrebne. Kunne man nu slå sig til tåls med,

at denne mulighed ikke ville komme til at foreligge, så kunne man tillade sig at betragte det hele ud fra et teoretisk synspunkt. Men ud fra mine tidligere bemærkninger om militære aftalers inspirerende indflydelse på iværksættelsen af krigerske forviklinger kan jeg naturligvis ikke slå mig til tåls med en sådan betragtning, og jeg kan slet ikke gøre det efter de udlægninger, som f. eks. den amerikanske udenrigsminister har anvendt til forståelse af, hvad der skal forstås ved et angreb. Et nedskudt fly på luftbroen til Berlin er at betragte som et angreb. Et andet eksempel, som han nævnte, går ud på, at en revolutionær bevægelses virksomhed i et land, der formodes understøttet fra et andet land, også skal betragtes som tilstrækkeligt til at slippe krigen løs. Med den forbavsende nidkærhed, hvormed man hidtil har overvåget revolutionære bevægelses virksomhed, og med den fantasi, hvormed man beskæftiger sig med påståede udenlandske forbindelser, er det ikke vanskeligt at se, hvorledes disse fantasifostre af eksperter i at opfinde usandheder vil gå en strålende fremtid i møde, og man tør vel formode, at presse og radio vil få endnu mere travlt med at vildlede befolkningen om påståede femtekolonner og deres landskadelige virksomhed.

Endelig bliver det jo slet ikke overladt til hver enkelt pagtdeltager at danne sig sit eget skøn. Når som helst nogle pagtdeltagere mener, der foreligger trusler, ikke blot overfor deres eget land, men også hvis de har formodninger om andre landes formodede angreb på andre pagtdeltagende lande, er det tilstrækkeligt til at sætte hele bevægelsen i gang. Atlantpagtens opgaver udfoldes, når man finder, at et land er udsat for et angreb af denne mærkelige karakter fra den ene eller den anden side. Med det kendskab jeg har til, hvor lidt der skal til for at slippe en krig løs, er denne bestemmelse i artikel 4 ensbetydende med, at den enkelte pagtdeltager opgiver sin ret til at være selvbestemmende om, hvorvidt den vil i krig eller ej.

Vi har et eksempel af forholdsvis ny dato, som burde mane til eftertanke i den foreliggende situation på, at andres antagelser skal være temmelig afgørende for, om krigen slippes løs. Af en beretning, som i slutningen af 1948 blev offentliggjort af den såkaldte Hoover-komité i De Forenede Stater, fremgår det, at en fejlagtig rapport til det amerikanske efterretningssvæsen i foråret 1948 nær havde fremkaldt en ny krig. Rapporten byggede på en fejlagtig bedømmelse af en militærbevægelse, nemlig russiske tropper